

ส่วนที่ 2

การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

- 2.1 ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพ
ของประชาชนในกลุ่มจังหวัดฯ
- 2.2 ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1
 - 1) ด้านเศรษฐกิจ
 - 2) ด้านเกษตร
 - 3) ด้านอุตสาหกรรม
 - 4) ด้านการท่องเที่ยว
 - 5) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 6) ด้านความมั่นคง
 - 7) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม
- 2.3 เครื่องมือการวิเคราะห์ทางการบริหาร (SWOT)

ส่วนที่ 2

การวิเคราะห์สภาพการณ์และศักยภาพ

2.1 ข้อมูลการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชน

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งภาคเอกชนในกลุ่มจังหวัดฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ความต้องการและศักยภาพของประชาชน โดยการทอแบบสอบถามและรับฟังความคิดเห็นจากเวทีการสัมมนาการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 เพื่อนำมาประกอบการจัดทำแผนพัฒนา กลุ่มจังหวัดฯ **สรุปได้ดังนี้**

ด้านเศรษฐกิจ

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ทั้งด้านข้อมูลและโครงสร้างพื้นฐาน โดยเฉพาะเส้นทางหลักภายในกลุ่มจังหวัด เช่น ควบคุมก่อสร้างถนน 4 เลน เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดอุดรธานี หนองบัวลำภู เลย และถนน 4 เลน เชื่อมโยงระหว่างจังหวัดหนองคายและจังหวัดบึงกาฬ ตลอดเส้นทาง, ก่อสร้างถนนวงแหวนรอบสองจังหวัดอุดรธานี เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรแออัดและการเชื่อมโยงระบบคมนาคมภายในกลุ่มจังหวัด
2. ปรับปรุงโครงสร้างการผลิตให้หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นและขยายฐานการผลิต โดยความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
3. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ รวมทั้งส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ได้รับการพัฒนาต่อยอดทั้งในเชิงพาณิชย์และการใช้ประโยชน์ร่วมกัน
4. ควรพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน
5. เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่าย การเจรจาจับคู่ธุรกิจ พัฒนาเทคโนโลยีการผลิต สนับสนุน ข้อมูลการวิจัยด้านการผลิต การตลาดให้ผู้ประกอบการ
6. สินค้า OTOP ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 มีการส่งออกไปต่างประเทศหลากหลายประเภท เช่น อาหาร, เครื่องดื่ม, ผ้าและเครื่องแต่งกาย, สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร, ประเภทของใช้ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในตลาดเป้าหมายต่างประเทศ และควรส่งเสริม กลุ่มที่มีความพร้อมในการส่งออกให้ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เช่น มาตรฐาน ออ.,มอก.,GMP,Q,Organic Thailand,IFORM เป็นต้น
7. การจัดทำโครงการ Road Show ควรมีการศึกษาตลาดก่อนนำสินค้าในกลุ่มจังหวัด ไปจำหน่ายและสินค้าที่นำไปจำหน่ายต้องมีมาตรฐานผลิตภัณฑ์ เช่น มาตรฐาน ออ.,มอก.,GMP,Q,Organic Thailand,IFORM เป็นต้น การคัดเลือกผลิตภัณฑ์ไปแสดงและจำหน่ายในต่างประเทศควรมีศักยภาพ ในการผลิตได้ตามความต้องการของลูกค้า ถ้ามีการสั่งซื้อในปริมาณมาก
8. ยกกระดับจุดผ่อนปรนที่มีศักยภาพและความพร้อมให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เพื่อประโยชน์ทางการค้า และการบริการระหว่างประเทศ

ด้านเกษตร

1. การพัฒนาคุณภาพผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าเกษตรหลัก ให้ได้มาตรฐานในรูปแบบของเกษตรปลอดภัยและอาหารปลอดภัย โดยให้ความสนใจการพัฒนาประเด็นปัจจัยการผลิต อันได้แก่ ปริมาณและคุณภาพน้ำ ดินสิ่งแวดล้อม พันธุ์พืชและด้านปศุสัตว์ที่มีคุณภาพ เพื่อต่อยอดไปสู่ระบบการค้า การลงทุนและอุตสาหกรรมเกษตร
2. การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการจัดระบบชลประทานอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรและมีความยั่งยืน
3. การกำหนดราคาผลผลิตการเกษตรจะต้องให้เกษตรกรผู้ผลิตมีอำนาจต่อรองผลผลิตของตนเองได้ โดยผ่านสถาบันการเกษตรสินค้าแต่ละชนิด ทั้งนี้เกษตรกรควรพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพที่ดี หรือมีการแปรรูปที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดเฉพาะ(Niche Market)
4. สนับสนุนให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ ทำการวิจัยและพัฒนา(Research and Development : R&D) ในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรที่ปลอดภัยและแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าให้สูงขึ้น
5. ส่งเสริมให้เกิดเกษตรกรรุ่นใหม่และมีความรู้ เพื่อสามารถยกระดับขีดความสามารถในการผลิตให้สูงขึ้น และให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มาตรฐาน ปลอดภัย ตามความต้องการของตลาด
6. ส่งเสริมอาชีพ/เพิ่มทักษะการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรในช่วงนอกฤดูทำการเกษตร

ด้านอุตสาหกรรม

1. สร้างศูนย์กระจายสินค้าและขนถ่ายสินค้าที่ได้มาตรฐาน
2. ควรกำหนดพื้นที่รองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมที่ชัดเจน
3. กำหนดหลักเกณฑ์การควบคุมมลภาวะให้ผู้ประกอบการโรงงานอุตสาหกรรมปฏิบัติอย่างจริงจัง
4. กำหนดมาตรการป้องกันอุบัติเหตุในโรงงาน รวมถึงการเตือนภัยพิบัติจากโรงงานที่จะมีผลกระทบต่อชุมชนโดยรอบ
5. การก่อสร้างสะพานคู่ขนานสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 1 จังหวัดหนองคายเวียงจันทน์ เพื่อบรรเทาความแออัดในการขนส่งสินค้าและการคมนาคมบริเวณสะพานมิตรภาพไทยลาวแห่งที่ 1
6. วางแผนด้านแรงงานร่วมกับสถาบันการศึกษาเพื่อเตรียมคน รองรับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ นิคมอุตสาหกรรม, ธุรกิจการนำเข้า-ส่งออกโลจิสติกส์ เพื่อตอบโจทย์ด้านการผลิตและความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต

ด้านการท่องเที่ยว

1. การพัฒนาการท่องเที่ยว การบริการและการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประเพณี ควรให้ความสำคัญการพัฒนาแหล่งและเส้นทางการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานกับมาตรฐานการท่องเที่ยวที่เป็นสากล ตลอดจนการพัฒนาสินค้า otop เพื่อการท่องเที่ยว
2. บูรณาการเรื่องการท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัด โดยการทำเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันตามแนวเส้นทางต่างๆ เช่น เส้นทางหมายเลข 210 จากอุดรธานี-หนองบัวลำภู-เลย, เส้นทางหมายเลข 211 เลียบลำน้ำโขงจากหนองคาย-บึงกาฬ, เส้นทางหมายเลข 211 เชื่อมโยงกับเส้นทางหมายเลข 2195 เลียบลำน้ำโขงและลำน้ำเหืองจากหนองคาย-เลย เป็นต้น
3. เพิ่มรายละเอียดเรื่องราว (STORY) ของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง เพื่อสร้างความน่าสนใจยิ่งขึ้น
4. ส่งเสริมการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับอาหารปลอดภัย โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวคนสูงอายุนที่เดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น มีแนวโน้มที่ต้องการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและสินค้าเกษตรปลอดภัยมากขึ้น

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. การอนุรักษ์ใช้ประโยชน์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งดิน น้ำและป่าไม้ ในระบบลุ่มน้ำ โดยเน้นการลดปัญหาการแพร่กระจายดินเค็ม การชะล้างพังทลายของหน้าดิน ลดการพังทลายของตลิ่งริมแม่น้ำโขงและลุ่มแม่น้ำ
2. เพิ่มพื้นที่ป่าไม้ในเขตต้นน้ำและป่าสงวนเสื่อมโทรม รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพแวดล้อมให้น่าอยู่
3. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมทั่วถึง พอเพียง เพื่อให้เป็นฐานการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคการพัฒนาทุกภาคส่วน โดยเฉพาะชุมชนในพื้นที่
4. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรป่าและระบบนิเวศ การจัดการมลพิษด้านขยะมูลฝอยซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาเมืองใหญ่ซึ่งควรได้รับการพิจารณาแก้ไขอย่างบูรณาการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะ อย่างเป็นระบบและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ด้านความมั่นคง

1. พัฒนาศักยภาพคน ชุมชน ในพื้นที่ชายแดน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการฝึกกำลังเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงชายแดน
2. พัฒนาคือร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านผ่านกลไกความร่วมมือทุกระดับและส่งเสริม/สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่และชุมชนตามแนวชายแดนเพื่อความมั่นคงภายใต้การมีส่วนร่วม
3. เสริมสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยแก่ประชาชน รวมถึงให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น
4. จัดระบบการบริหารจัดการแรงงาน จาก สปป.ลาว และเวียดนาม ตามจุดผ่านแดนถาวรและจุดผ่อนปรนต่างๆ ให้มีความรัดกุม

2.2 ข้อมูลการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มจังหวัดฯ

1.) ด้านเศรษฐกิจ

1.1) ภาวะเศรษฐกิจโดยรวมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในไตรมาส 1/2558 ปรับตัวสูงขึ้นจากช่วงไตรมาสเดียวกันในปีที่ผ่านมา เป็นผลมาจากการใช้จ่ายงบประมาณของภาครัฐ ที่ขยายตัวสูงตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย อย่างไรก็ตามการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนชะลอลง และการลงทุนของภาคเอกชนหดตัวลงตามภาวะก่อสร้าง สำหรับการค้าผ่านแดนชะลอตัวลงจากภาวะการส่งออกที่หดตัวอย่างต่อเนื่อง

แนวโน้มภาวะเศรษฐกิจ ไตรมาส 2/2558 คาดว่าจะปรับตัวสูงขึ้นจากไตรมาส 1/2558 จากนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับโครงการสร้างรายได้และพัฒนากิจกรรมแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง ต่ำบดแล้งหาล้าน และหมู่บ้านละสองแสน รวมทั้งการปรับเพิ่มเงินเดือนข้าราชการสำหรับการค้าผ่านแดนคาดว่าจะยังคงขยายตัวดีจากการเติบโตเศรษฐกิจของประเทศเพื่อนบ้าน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีภาพรวมผลิตภัณฑ์ภาค (GPP) ปี 2557 ลดลงร้อยละ 0.4 จากที่ขยายตัวร้อยละ 1.1 ในปี 2556 เนื่องจากการผลิตภาคนอกการเกษตรที่ลดลงร้อยละ 1.9 จากที่ขยายตัวร้อยละ 1.8 ในปีก่อนหน้า ส่วนภาคเกษตรขยายตัวร้อยละ 3.9 จากที่ลดลงร้อยละ 0.9 ในปีก่อนหน้า

การผลิตภาคการเกษตร ขยายตัวร้อยละ 3.9 ปรับตัวดีขึ้น จากที่ลดลงร้อยละ 0.9 ในปี 2556 โดยสาขาเกษตรกรรมฯ ขยายตัวร้อยละ 4.2 จากที่ลดลงร้อยละ 1.0 ในปีก่อนหน้า สาเหตุจากการผลิตหมวดพืชผลผลิตหลักเพิ่มขึ้น เช่น ข้าว อ้อย ยางพารา ในขณะที่เดียวกันหมวดปศุสัตว์ หมวดบริการทางการเกษตรและหมวดป่าไม้ขยายตัว ส่วนสาขาการประมงลดลงร้อยละ 11.8 จากที่ขยายตัวร้อยละ 3.8 ในปีก่อนหน้า

การผลิตนอกการเกษตร ลดลงร้อยละ 1.9 จากที่ขยายตัวร้อยละ 1.8 ในปี 2556 สาเหตุ มาจากบางสาขาการผลิตมีการปรับตัวลดลง ได้แก่ สาขาการขนส่งขายปลีกฯ สาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาการขนส่งและการคมนาคม และสาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ฯ ลดลงร้อยละ 1.5 ร้อยละ 1.5 ร้อยละ 2.3 และร้อยละ 18.1 จากที่ขยายตัวร้อยละ 7.7 ร้อยละ 7.3 ร้อยละ 1.2 และร้อยละ 0.9 ในปีก่อนหน้า ตามลำดับ ส่วนสาขาที่ลดลงต่อเนื่อง ได้แก่ สาขาการก่อสร้าง และสาขาการบริหารราชการฯ ลดลงร้อยละ 5.0 และร้อยละ 25.5 จากที่ลดลงร้อยละ 3.6 และร้อยละ 15.9 ในปีก่อนหน้า ตามลำดับ ในทางกลับกันสาขาการผลิตที่ขยายตัวสูงขึ้น ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม ขยายตัวร้อยละ 4.5 จากร้อยละ 2.4 ในปีก่อนหน้า เนื่องจากการแปรรูปและการเก็บถนอมเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ การผลิตน้ำตาลและสุรา ที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น สาขาบริการด้านสุขภาพฯ ขยายตัวร้อยละ 1.4 จากร้อยละ 0.1 ในปีก่อนหน้า สาขาการทำเหมืองแร่ฯ และสาขาการไฟฟ้า ก๊าซและการประปา ขยายตัวร้อยละ 5.8 และ 5.8 จากที่ลดลงร้อยละ 9.0 และร้อยละ 1.3 ตามลำดับ ส่วนสาขาการผลิตที่ชะลอตัวลง ได้แก่ สาขาตัวกลางทางการเงิน และสาขาการศึกษา ขยายตัวร้อยละ 10.1 และร้อยละ 1.0 ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ 16.1 และร้อยละ 4.2 ในปี 2556 ตามลำดับ

เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ยังมีขนาดเล็ก ในปี 2557 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม(Gross Domestic Product : GDP) ณ ราคาประจำปี เท่ากับ 223,606 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.70 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และร้อยละ 16.70 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดอยู่ในลำดับที่ 3 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 (ลำดับ 1) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง (ลำดับ 2) เป็นลำดับที่ 15 จาก 18 กลุ่มจังหวัดฯ

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 ในปี 2557 มีการปรับตัวลดลง -0.71 จากปี 2556 ซึ่งมีอัตราการขยายตัว 5.72 สาขาการผลิตที่มีมูลค่าสูงที่สุดของกลุ่มจังหวัดฯ ได้แก่ สาขาเกษตรกรรมฯ มูลค่า 53,075 ล้านบาท รองลงมาคือ สาขาอุตสาหกรรม 33,368 ล้านบาท การศึกษา 32,885 ล้านบาท การขนส่งขายปลีกฯ 24,961 ล้านบาท และตัวกลางทางการเงิน 14,857 ล้านบาท เป็นต้น

ในปี 2557 จังหวัดอุดรธานีมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุด เท่ากับ 103,059 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.09ของกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมา ได้แก่ จังหวัดเลย(19.11) จังหวัดหนองคาย (15.48) จังหวัดบึงกาฬ (10.04) และจังหวัดหนองบัวลำภู (9.27) ตามลำดับ

